

Beslut om ändring av gränser, bestämmelser samt fastställelse av ny skötselplan för Lina naturreservat i Södertälje kommun

Beslut av Miljönämnden i Södertälje kommun. (beslut 2008-08-12, § 65)

- Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar miljönämnden i Södertälje kommun att utvidga Lina naturreservat till att omfatta det område som avgränsats med en röd heldragen linje på bifogad karta, bilaga 1. Detta innebär att gränsen för Lina naturreservat som bildades 1992 har ändrats på några ställen och gör att reservatets areal nu utökats med 12 ha
- Vidare beslutar miljönämnden att med stöd av 7 kap. 5, 6 respektive 30 § miljöbalken införa nya föreskrifter varmed tidigare bestämmelser upphävs och ersätts av de bestämmelser som framgår av detta beslut.
- Slutligen beslutar miljönämnden att med stöd av 3 § i förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken fastställa en ny skötselplan för naturreservatet.

Där gränsen har ändrats jämfört med tidigare beslut kommer den nya gräns att mätas in av lantmäteriet och märkas ut på sedvanligt sätt i fält.

Reservatets namn skall även fortsättningsvis vara *Lina naturreservat*

Uppgifter om naturreservatet

Namn: Lina naturreservat

Kommun: Södertälje

Län: Stockholms län

Natura 2000-beteckning: SE110164

Lägesbeskrivning: Lina lersjö, som är beläget mitt i reservatet, ligger 4 km nordväst om Södertälje stads centrum (Stora torget). Reservatet sträcker sig från Mälaren (Södertäljeviken) i öster och gränsar mot Enhörnaleden i väster. Från Sandsborg i nordväst avgränsas området i norr av Korpenhovsvägen (mellan Enhörnaleden och Kiholm). I sydost sträcker sig området fram till Linanäs. För detaljerad avgränsning se kartan till beslutet (bilaga 1).

Församling/Socken: Västertälje församling

Topografisk karta: 10I SV Stockholm

Ekonomisk karta: 10830 (10I 3a)

Naturgeografisk region: Svealands sprickdalsterräng med lerslättsjöar och sjöbäcken

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E-post
151 89 SÖDERTÄLJE	Nygatan 4 SÖDERTÄLJE	08-550 210 00	08-550 21266	miljokontoret@sodertalje.se

Fastigheter: Delar av Lina 4:1, 4:2, del av Kiholm 2:1

Markägare: Södertälje kommun

Servitut/Nyttjanderätter: Kraftledning, VA-ledningar, vägar, jakt, jordbruksarrenden,
Area: 311 ha

Förvaltare: Miljökontoret i Södertälje kommun

Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är att bevara och säkerställa ett värdefullt natur- och närströvområde för rekreation, naturupplevelser och pedagogiska syften i ett levande kulturlandskap rikt på fornlämningar. Hagmarkerna ska ha en skötsel som gynnar utvecklingen av typiska ängs- och hagmarksväxter. Barrskogsmiljöerna ska kunna utvecklas till gammelskogar med rikligt med död ved och grovstammig skog. Grova ädellövträd ska vårdas för att skydda artrika miljöer.

Inom den del av naturreservatet som utgörs av Natura 2000 område ska en gynnsam bevarandestatus upprätthållas för de naturtyper och arter som angivits för området enligt art- och habitatdirektivet. Våtmarksarter som *större vattensalamander* och *citronfläckad kärrrollslända* ska ha ett gynnsamt tillstånd och livsmiljöerna ska underhållas och utvecklas.

Friluftsliv ska kunna bedrivas i hela området och besökare ska kunna uppleva en mångfald av naturtyper. Friluftslivet ska kanaliseras till attraktiva målpunkter som: Mora torp, fågeltorn, eld/lägerplatser, stigar, utsiktsplatser, mm. Mora torp och dess omgivning ska erbjuda besökare information om reservatets natur och även information om övriga naturreservat som ligger i kommunen. Naturskolan, som ligger strax utanför områdets nordvästra hörn, ska kunna bedriva pedagogisk verksamhet och ha möjlighet att låta eleverna uppleva en mångfald av naturmiljöer.

Skäl för beslutet

Områdets stadsnära läge och den mångfald av naturtyper och representativa arter typiska för det Sörmländska sprickdalslandskapet gör området värdefullt att skydda som naturreservat. Även ett levande kulturlandskap rikt på fornlämningar motiverar skydd och vård av området. Skyddsformen naturreservat har valts eftersom den ger möjlighet till ett långsiktigt skydd för området, på grund av områdets storlek och att avvägningar kan göras mellan olika bevarandeintressen (ex vetenskapliga intressen)

Beslutet överensstämmer med "Översiktsplan 2004 för Södertälje kommun", som har antagits av kommunfullmäktige den 26 april 2004. Reservatet medverkar till att uppfylla sex av de nationella miljö kvalitetsmålen nämligen: "god bebyggd miljö", "ingen övergödning", "levande sjöar och vattendrag", "levande skogar", "ett rikt odlingslandskap", "ett rikt växt- och djurliv", samt motsvarande regionala miljömål för Stockholms län som antogs 2006.

Staden växer och stora bostadsområden som Ronna och Lina hage, ligger i nära anslutning till området. Naturreservatet säkrar ett område för de boendes friluftsliv i närnaturen. Naturskolan i områdets nordvästra utkant ges en tryggad arbetsmiljö för utomhuspedagogiska aktiviteter.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E-post
151 89 SÖDERTÄLJE	Nygatan 4 SÖDERTÄLJE	08-550 210 00	08-550 21266	miljokontoret@sodertalje.se

En del av området (155,3ha) har fått ett stärkt skydd i form av Natura 2000 – status.

Ett motiv till naturreservatsskyddet är för övrigt områdets behov av ständig skötsel och restaurering av värdefulla kultur- och livsmiljöer, vilket beskrivs i skötselplanen.

Beskrivning av området

Lina naturreservat omfattar en mångfald av naturtyper som är typiska för Sörmland. De 311 ha stora området utgörs av ett omväxlande kulturlandskap med åkrar och betade hagmarker. Men här finns även skogar av olika karaktär, alltifrån grovstammig barrskog, hållmarkstallskog lövskogar, hassellundar, bäckraviner, våtmarker, sumpskogar till alkärr. På flera platser går det att finna grova ekar. Grova aspar är också ett kännetecken för området.

I reservatets centrala delar ligger en vattenfylld lertäkt som blivit en värdefull våtmark, inte minst för fågellivet. Här häckar bl.a. smådopping, sångsvan, svarthakedopping, sothöna och knipa.

Den variationsrika naturen tillsammans med det stadsnära läget och bra stigar gör området till ett omtyckt utflyktsmål. I omgivningarna finns många hästar och det rids ofta på reservatets ridstigar.

Områdets skiftande natur har gett upphov till ett artrikt djur och växtliv och kan erbjuda besökaren fina naturupplevelser.

Reservatsföreskrifter

Med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver miljönämnden följande.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5§ miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark och vattenområden

Det är förbjudet att inom reservatet

A1. uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning förutom de byggnader och anläggningar som behövs för att uppfylla ändamålet med reservatet.,

A2. anlägga campingplats eller uppställningsplats för husvagnar,

A3. anlägga motorbana eller skjutbana eller anordna större orienteringstävling, motor- eller skytteövning,

A4. sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller liknande,

A5. anordna upplag,

A6. bedriva täkt eller annan verksamhet som kan ändra områdets topografi som att spränga, schakta, utfylla muddra eller tippa,

A7. avverka träd eller vidta annan skogsbruksåtgärd,

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E-post
151 89 SÖDERTÄLJE	Nygatan 4 SÖDERTÄLJE	08-550 210 00	08-550 21266	miljokontoret@sodertalje.se

A8. rida annat än på markerade ridstigar och grusvägar,

A9. anlägga väg,

A10. anlägga luft- eller markledning,

A11. Framföra motordrivet fordon

A12. utfodra vilt*,

A13. sätta ut djur eller införa växter som inte härstammar från reservatet.

*/ Åtel för vildsvinsjakt får dock användas tillfälligtvis, dock först efter tillstånd av miljönämnden

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt skall tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas

B1. utmärkning av naturreservatets gräns och skyltning med informationstavlor,

B2. anläggande av parkeringsplats, stigar samt informationstavlor för allmänheten,

B3. uppsättning av stängsel och stängselgenomgångar för betesdjur,

B4. restaurering och skötsel av skogar, våtmarker och hagmarker,

B5. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet

C1. Framföra motordrivet fordon*

C2. ställa upp husvagn,

C3. rida annat än på markerade ridstigar och grusvägar,

C4. medföra okopplad hund eller annat husdjur**,

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E-post
151 89 SÖDERTÄLJE	Nygatan 4 SÖDERTÄLJE	08-550 210 00	08-550 21266	miljokontoret@sodertalje.se

C5. elda annat än på anvisade eldplatser,

C6.göra inskrift eller sätta upp tavla, skylt, affisch eller liknande,

C7. fånga och insamla djur på sådant sätt att deras biotoper eller reproduktionsmiljöer skadas eller förstörs,

*/ Förbudet mot motorfordonstrafik gäller inte på de allmänt upplåtta vägarna såsom på Linavägen, Kiholmsvägen och vägen från Linavägen mot Kaxberg.

**/ Förbudet gäller inte jakträttsinnehavaren när de använder lösgående eftersökshund.

Föreskrifterna i A-C ovan ska inte utgöra hinder för

- förvaltaren att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel i enlighet med skötselplanen samt i samband därmed bl.a. använda motorfordon
- skötsel av befintlig kraftledningsgata
- skötsel och underhåll av vägar och vägkanter i området
- underhåll och skötsel av åkerkanter i överensstämmelse med skötselplanen
- arrendatorer utföra de åtgärder som erfordras för skötseln av åker och betesmarker i överensstämmelse med skötselplanen samt i samband därmed bl.a. använda motorfordon
- jakträttsinnehavaren att använda lämpligt motorfordon för att hämta större vilt som skjutits i reservatet

Föreskrifternas ikraftträdande

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då författningen utkom från trycket i länets författningssamling.

Andra föreskrifter

Miljönämnden vill erinra om att även andra lagar och förordningar och föreskrifter än reservatets föreskrifter gäller för området. Bl.a. berörs reservatets nordvästra hörn av Malmsjöåsens vattenskyddsområde. Av särskild betydelse för syftena med reservatet är bland annat:

- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng
- Kulturminneslagen (1988:950)
- Delar av området ingår även i ett Natura 2000-område och där särskilt tillstånd krävs, enligt 7 kap 28 a § miljöbalken, för sådana åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön .
- Fridlysningsbestämmelserna i artskyddsförordningen (2007:845).

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E-post
151 89 SÖDERTÄLJE	Nygatan 4 SÖDERTÄLJE	08-550 210 00	08-550 21266	miljokontoret@sodertalje.se

Ärendets beredning

Sedan Lina naturreservat inrättades 1992 har omfattande restaureringar och skötselåtgärder genomförts. Bl.a. har stora arealer hagmarker restaurerats. Lina lersjö har återfått sina vattenspeglar och en dammlucka (munk) har installerats. Ett större fågeltorn har byggts intill sjön. Ytterligare två våtmarksbassänger, med bryggor och en bro ut till en ö, har anlagts längs Linavägen (Lina våtmark). Byggnaderna vid Mora torp har renoverats och kulturlandskapet kring torpet har öppnats upp genom gallringar i hagmarkerna och som numera betas med nötboskap. En traditionell gärdesgård har byggts intill torpet. Ett skyltställ och ett vindskydd med eldplatser har uppförts vid Mora torp. Besökare kan här få information om kommunens samtliga naturreservat. Fem lägerplatser med eldstäder har iordningställts på olika platser inom reservatet.

Sedan reservatsbildningen har även vissa fornlämningar hittats, ex ett gravfält, fornlåkrar, husgrunder, odlingsterrasser, stensträngar, stensättningar, mm. Skötseln har delvis anpassats efter dessa fornlämningar.

Inom reservatet har utfodring av vilt ökat i mycket stor omfattning under de senaste åren. Detta har i sin tur givit upphov till många klagomål, dels på grund av lukten från foderplatserna på grund av det skrämmande utseendet på dessa platser och dels på grund av de skador i naturen som vildsvinen orsakar i naturreservatet. Klagomål har även skett mot att vildsvinsstammen ökat så mycket i området. Vildsvinen fanns sannolikt inte i området då reservatet bildades. Vildsvinens framfart är påtaglig och visar sig genom uppbökade hagmarker, åkermarker och i skogen. Det har gått så långt att floran i reservatets hagmarker blivit märkbart påverkade i negativ riktning.

Naturreservatets omgivningar har även förändrats genom att ny bebyggelse anlagts närmare reservatet. En naturskola har byggts intill reservatet. Vidare har Frigårds hantverksby etablerats intill reservatsgränsen m.m.

En stor del av naturreservatet har dessutom blivit utpekad som Natura 2000 område efter det att naturreservatet bildats.

När reservatet bildades 1992 gjordes inga inmätningar av gränsen vilket heller inte gjordes då naturreservatsgränsen blev ändrad 1995 (miljönämnden 14/11 1995, § 214). Detta har vållat vissa problem bl.a. då nya detaljplaner tagits fram som gränisar mot reservatet. Även på andra platser har det varit otydligt var gränsen egentligen går. Miljökontoret har därför beställt en inmätning av gränsen av lantmäteriet i Södertälje. Samtidigt med inmätningen görs vissa gränsjusteringar. Arealen för naturreservatet kommer därmed att öka med cirka 10 ha. Den största förändringen av gränsen sker söder om Lina gård, närmast det nybyggda bostadsområdet Murverket. Här kommer den nya gränsen att gå söder om en bergknalle i stället för att gå norr om som tidigare. Eftersom gränsen i detta fall berör naturmark inom detaljplan har samråd skett med plan- och bygg respektive stadsträdgårdsmästaren.

Förutom gränsjusteringarna har föreskrifterna ändrats och förtydligas på några punkter. Behovet av dessa ändringar påtalades i en ”utredning om skötseln av de kommunala naturreservaten i Södertälje kommun” som presenterades för miljönämnden den 9 april 2002. I utredningen framgick nämligen att det finns omfattande behov av revideringar av såväl reservatsbestämmelserna som skötselplanen. Miljönämnden har för övrigt fått statliga bidrag

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E-post
151 89 SÖDERTÄLJE	Nygatan 4 SÖDERTÄLJE	08-550 210 00	08-550 21266	miljokontoret@sodertalje.se

(Lokala naturvårdssatsningar, LONA) för att genomföra den revidering av skötselplanen som nu också gjorts.

Texterna i naturreservatsbeslutet har uppdaterats och syftena med naturreservatet har därmed i viss mån utvidgats inte minst beroende på att cirka halva arealen av reservatet numera är Natura 2000 område.

Samråd har skett med Samhällsbyggnadskontoret när det gäller vissa av de gränsjusteringar som gjorts. Under hösten 2007 hölls dessutom ett möte med några representanter från Lina jaktlag som då bl.a. blev informerade om förslagen till ändringar i reservatsföreskrifterna som föreslogs i den remiss som skickades ut på remiss till berörda sakägare, myndigheter, och organisationer under våren 2008.

Tillgänglighet och hur man når området

Området nås från flera håll och har parkeringsmöjligheter på flera platser. Huvudentréer för besökare är parkeringen vid Lina våtmark längs Linavägen samt vid Mora torp intill Enhörnaleden. Man når området med buss från Södertälje C eller från Enhörna och kliver av vid hållplats Naturskolan eller Linavägen. Vid Mora torp finns en utökad information om kommunens samtliga naturreservat. Här finns även ett vindskydd. Inom området finns lättvandrade stigar och grusvägar. Särskilt angivna ridstigar finns inom naturreservatet. Sevärigheter finns beskrivna vid de båda huvudentréerna.

Bilagor

1. Karta med naturreservatets gränser
2. Skötselplan
3. Karta till skötselplan med markering av Natura 2000-området LINA SE0110164
4. Hur man överklagar

För miljönämnden:

Pernilla Lång
Ordförande

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E-post
151 89 SÖDERTÄLJE	Nygatan 4 SÖDERTÄLJE	08-550 210 00	08-550 21266	miljokontoret@sodertalje.se